

Številka: U-I-15/18-8

Datum: 26. 3. 2018

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Janeza Kuralta, Kranj, na seji 26. marca 2018

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 4. člena Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 23/17) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudnik izpodbija drugi odstavek 4. člena Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 23/17 – v nadaljevanju ZPIZ-2C), ker meni, da ima vsak državljan Republike Slovenije, ki se je po predpisih o obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljavnih pred letom 1991 in kasneje, upokojil brez dokupa pokojninske dobe, pravico do pokojnine v višini 500,00 EUR po ZPIZ-2C. Ker ZPIZ-2C tega ne omogoča zavarovancem, ki so se upokojili predčasno (ob tem posebej izpostavlja zavarovance, ki so predčasno uveljavili pokojnino po 24. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Uradni list SRS, št. 27/83), meni, da je izpodbijana določba v neskladju s 14. členom Ustave. V imenu vseh upokojencev, ki so pravico do pokojnine pridobili predčasno, brez dokupa pokojninske dobe, predlaga, naj se ZPIZ-2C spremeni tako, da imajo tudi ti pravico do pokojnine v višini 500,00 EUR.

2. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj. Po ustaljeni ustavnosodni presoji mora biti pravni interes neposreden in konkreten, morebitna ugoditev pobudnikovemu predlogu pa mora privedi do izboljšanja

njegovega pravnega položaja. V primerih, ko izpodbijani predpis ne učinkuje neposredno, se lahko pobuda vloži šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanega predpisa, hkrati z ustavno pritožbo pod pogoji iz 50. in 60. člena ZUstS (glej sklep Ustavnega sodišča št. št. U-I-275/07 z dne 22. 11. 2007, Uradni list RS, št. 110/07, in OdlUS XVI, 82).

3. Pobudnik v utemeljitev pravnega interesa za pobudo navaja, da ima vsak državljan, ki je pravico do pokojnine pridobil brez dokupa pokojninske dobe, pravico do pokojnine v višini 500,00 EUR. Dodatno navaja, da je obravnavo in sprejem predloga sprememb in dopolnitev Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12 in nasl. – v nadaljevanju ZPIZ-2), ki jih je uveljavil ZPIZ-2, spremljal zaradi svoje žene in drugih državljanov. Ker njegova pobuda ne vsebuje podatkov, iz katerih bi bilo razvidno, da izpodbijana ureditev posega v njegov pravni položaj, torej, da prejema pokojnino v višini, nižji od 500,00 EUR, ter da tudi po uveljavitvi ZPIZ-2C, iz razlogov, zaradi katerih naj bi bil ta v neskladju z Ustavo, do take višine pokojnine ni upravičen, ne izkazuje neposrednega in konkretnega pravnega interesa za presojo izpodbijane določbe. Zato je treba njegovo pobudo zavreči.

4. Pravnega interesa za presojo izpodbijane določbe pa tudi ne more izkazati s sklicevanjem na druge upokojene, ki niso upravičeni do pokojnine v višini 500,00 EUR, kot to določa ZPIZ-2C. O priznanju in (ponovni) odmeri pravice do pokojnine odloča Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v postopku, kot ga urejata ZPIZ-2 in Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13 – ZUP). Sodno varstvo zoper odločitve Zavoda pa je v skladu z določbami Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (Uradni list RS, št. 2/04 in 10/04 – popr. – ZDSS-1) zagotovljeno v socialnem sporu. Ker navedeno pomeni, da drugi odstavek 4. člena ZPIZ-2C ne učinkuje neposredno, lahko (posamezni) upokojenec izkaže pravni interes za presojo izpodbijane določbe le tako, da hkrati z vložitvijo pobude za začetek postopka za oceno njene ustavnosti vloži ustavno pritožbo, s katero izpodbija odločitve Zavoda in pristojnih sodišč.

5. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11 in 70/17) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica